PIRMĀS INSTANCES TIESAS RĪKOJUMS (otrā palāta)

2005. gada 28. novembrī *

Lieta T-94/04

***European Environmental Bureau* (*EEB*)**, Brisele (Beļģija),

Pesticides Action Network Europe, Londona (Apvienotā Karaliste),

***International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations* (*IUF*)**, Ženēva (Šveice),

***European Federation of Trade Unions in the Food, Agricultural and Tourism sectors and allied branches* (*EFFAT*)**, Brisele,

Stichting Natuur en Milieu, Utrehta [*Utrecht*] (Nīderlande),

Svenska Naturskyddföreningen, Stokholma (Zviedrija),

ko pārstāv P. van den Bīsens [*P. Van den Biesen*], Ž. Vandersandens [*G. Vandersanden*] un B. Arencs [*B. Arentz*], advokāti,

prasītāji,

* Tiesvedības valoda — angļu.

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv B. Dohertijs [*B. Doherty*], pārstāvis, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

Syngenta Ltd, Gildforda [*Guildford*] (Apvienotā Karaliste), ko pārstāv K. Simpsons [*C. Simpson*], *solicitor* un D. Abraāmss [*D. Abrahams*], *barrister*,

persona, kas iestājusies lietā,

par prasību atcelt Komisijas 2003. gada 1. decembra Direktīvu 2003/112/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, kurā iekļauj aktīvo vielu parakvātu (OV L 321, 32. lpp.).

EIROPAS KOPIENU PIRMĀS INSTANCES TIESA
(otrā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Pirungs [*J. Pirrung*], tiesneši A. V. H. Meijs [*A. W. H. Meij*] un I. Pelikānova [*I. Pelikánová*],

sekretārs E. Kulons [*E. Coulon*],

izdod šo rīkojumu.

Rīkojums

Atbilstošās tiesību normas

Direktīva 91/414/EEK

1 Padomes 1991. gada 15. jūnija Direktīvas 91/414/EEK par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 230, 1. lpp.) 4. pants paredz nosacījumus un vispārējo procedūru, kas piemērojama, dalībvalstīm izdodot, pārskatot vai atsaucot augu aizsardzības līdzekļu tirgū laišanas atļauju. Šajā sakarā Direktīvas 91/414 4. panta 1. punkta a) apakšpunkts precizē, ka var atļaut tikai tos augu aizsardzības līdzekļus, kuru aktīvās vielas ir uzskaitītas Direktīvas 91/414 I pielikumā.

2 Nosacījumus aktīvo vielu iekļaušanai Direktīvas 91/414 I pielikumā precizē Direktīvas 91/414 5. pants. Tās iekļaut iespējams tikai tad, ja, ņemot vērā pašreizējās zinātnes un tehnikas atziņas, var paredzēt, ka aktīvo vielu saturošie augu aizsardzības līdzekļi atbildīs konkrētiem nosacījumiem attiecībā uz nekaitīgumu cilvēku vai dzīvnieku veselībai un videi.

3 Direktīvas 91/414 8. panta 2. punkts paredz, ka, atkāpjoties no Direktīvas 91/414 4. panta noteikumiem, pārejas periodā dalībvalsts var atļaut tādu augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū savā teritorijā, kuri satur I pielikumā neiekļautas aktīvās vielas, kas jau bijušas pieejamas tirgū divus gadus pēc šīs direktīvas izziņošanas datuma, proti, 1993. gada 26. jūlija.

4 Aktīvās vielas, ko satur šie līdzekļi, kuriem piešķirta Direktīvas 91/414 8. panta 2. punktā paredzētā atkāpe, pakāpeniski pārbauda Komisijas darba programmas ietvaros.

Regula Nr. 3600/92/EEK

5 Padomes 1992. gada 11. decembra Regulas (EEK) Nr. 3600/92, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus tās darba programmas pirmā posma īstenošanai, kas minēta 8. panta 2. punktā Padomes Direktīvā 91/414/EEK (OV L 366, 10. lpp.), 5. pants paredz, ka Komisija sastāda aktīvo vielu sarakstu, kuras ir jāizskata, un izrauga ziņotāju dalībvalsti, katras aktīvās vielas novērtēšanai.

6 No Regulas Nr. 3600/92 6. un 7. panta izriet, ka dalībvalstij, kura izraudzīta par ziņotāju, ir jāizvērtē attiecīgā aktīvā viela un jānosūta Komisijai ziņojums par dokumentācijas novērtējumu, kurā ir ieteikums iekļaut aktīvo vielu Direktīvas 91/414 I pielikumā vai veikt citus pasākumus, piemēram, izņemt aktīvo vielu no tirgus.

7 Pienākumu izskatīt dokumentāciju un ziņojumu Komisija uzdod pastāvīgajai pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejai, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regulas (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1. lpp.), 58. pantu.

8 Regulas Nr. 3600/92 7. panta 3.a punkts, kas pievienots ar Komisijas 1997. gada 27. jūnija Regulu (EK) Nr. 1199/97, kas groza Regulu Nr. 3600/92 (OV L 170, 19. lpp.), paredz, ka Komisija var iesniegt pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejai likumprojektu, kam var būt dažādas formas. Ja ir paredzēts aktīvo vielu ietvert Direktīvas 91/414 I pielikumā, tiek iesniegts direktīvas projekts. Ja projekta mērķis ir pieņemt noraidošus pasākumus pret aktīvo vielu, tostarp, lai atceltu aktīvo vielu saturošu augu aizsardzības līdzekļu atļaujas, Komisija var iesniegt dalībvalstīm adresēta lēmuma projektu.

Prāvas priekšvēsture

9 Šajā lietā ir seši prasītāji. Pirmais ir *European Environmental Bureau* (*EEB*), saskaņā ar Beļģijas tiesībām dibināta biedrība, kuras statūtos izvirzītais mērķis ir atbalstīt vides aizsardzību un saglabāšanu Eiropas Savienības valstīs. *EEB* darbojas dažādos Komisijas konsultatīvajos orgānos, tai skaitā Pastāvīgajā "Augu veselības" grupā un "Lauksaimniecības un vides" konsultatīvajā komitejā. Prasītājs darbojas arī *European Habitats Forum* un tādēļ tam esot dalībnieka un novērotāja statuss, kas izriet no Padomes 1992. gada 21. maija Direktīvas 92/43/EEK par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību (OV L 206, 7. lpp.).

10 Otrais prasītājs ir *Pesticides Action Network Europe*, saskaņā ar Lielbritānijas tiesībām reģistrēta sabiedrība, kuras darbības mērķis ir veicināt ilgtermiņa alternatīvus risinājumus pesticīdu lietošanai. Šī sabiedrība 2002. gada 4. novembrī piedalījās Komisijas organizētajā *Stakeholders' Conference on the Development of a Thematic Strategy on the Sustainable Use of Pesticides* (ieinteresēto pušu konference tematiskas stratēģijas attīstībā par pesticīdu ilgtermiņa lietošanu).

11 Trešais prasītājs — *International Union of Food, Agricultural, Hotel, Restaurant, Catering, Tobacco and Allied Workers' Associations* (*IUF*) — ir starptautiska valstu arodbiedrību federācija, kas pārstāv dažādu nozaru darba ņēmējus, tai skaitā lauksaimniecības un plantāciju nozares darba ņēmējus. Saskaņā ar *IUF* statūtiem tās mērķis ir aizstāvēt visu valstu darba ņēmēju, kas nodarbināti šīs arodbiedrības pārstāvētajās nozarēs, vispārējās un specifiskās intereses. *IUF* esot Eiropas Arodbiedrību konfederācijas dalībniece, ko Eiropas Savienība ir atzinusi par vienīgo pārstāvošo starpprofesiju arodbiedrību organizāciju Eiropā.

12 *European Federation of Trade Unions in the Food, Agricultural and Tourism sectors and allied branches* (*EFFAT*) ir saskaņā ar Beļģijas tiesībām reģistrēta biedrība, kas ir viena no *IUF* reģionālajām nodaļām. *EFFAT* darbojas dažādos Komisijas izveidotajos konsultatīvajos orgānos, tai skaitā Pastāvīgajā "Augu veselības" grupā un "Lauksaimniecības un vides" konsultatīvajā komitejā.

13 Piektais prasītājs — *Stichting Natuur en Milieu* (turpmāk tekstā — "*Natuur en Milieu*") ir saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibināts fonds, kura mērķis saskaņā ar tā statūtiem ir "dot balsi lietām, kurām nav balss" un nodrošināt dzīvu dabu un veselu vidi tagadējām un nākamajām paaudzēm. Šis fonds ir *EEB* dalībnieks.

14 Sestais prasītājs ir *Svenska Naturskyddföreningen* (turpmāk tekstā — *"Naturskyddföreningen"*) saskaņā ar Zviedrijas tiesībām dibināta biedrība, kuras statūtos izvirzītais mērķis tai skaitā ir mobilizēt sabiedrisko domu un ietekmēt likumdošanas procesu attiecībā uz vides un dabas aizsardzību, un vecināt ekoloģiskas nozīmes zonu aizsardzību un uzturēšanu. Turklāt *Naturskyddföreningen* pieder ferma Ūsabijā [*Osaby*], Zviedrijas dienvidaustrumos, kuras lauksaimnieciskā darbība tiek uzskatīta par pilnībā organisku. Saskaņā ar prasītāju viedokli teritorija, kur atrodas Ūsabija un īpaša rakstura biotopi, kurus tur aizsargā, nosaka to, ka šajā dzīvotnē ir pilnībā dzīvotspējīgi tādi abinieki kā *Triturius cristatus* un *Rana arvalis*, kurus aizsargā Direktīva 92/43.

15 1993. gada jūlijā vairāki uzņēmumi, tai skaitā *Syngenta Ltd*, iesniedza Komisijai lūgumu par to, lai parakvāts tiktu iekļauts Direktīvas 91/414 I pielikumā.

16 Regulas Nr. 3600/92 I pielikuma 83. punkts min parakvātu kā vielu, uz kuru attiecas Direktīvas 91/414/EEK 8. panta 2. punktā paredzētās darba programmas pirmais posms.

17 Komisijas 1994. gada 27. aprīļa Regula (EK) Nr. 933/94, ar ko nosaka augu aizsardzības līdzekļu aktīvās vielas un izraugās ziņotājas dalībvalstis Komisijas Regulas (EEK) Nr. 3600/92 īstenošanai (OV L 107, 8. lpp.), izraudzīja Lielbritānijas Apvienoto Karalisti un Ziemeļīriju kā ziņotājas dalībvalstis par parakvātu.

18 1996. gada 31. oktobrī Lielbritānijas Apvienotā Karaliste un Ziemeļīrija iesniedza Komisijai ziņojumus par dokumentācijas novērtējumu un attiecīgos ieteikumus saskaņā ar Regulas Nr. 3600/92 7. panta 1. punkta c) apakšpunkta noteikumiem. Šo ziņojumu izskatīja dalībvalstis un Komisija Pastāvīgās pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejas ietvaros.

19 2003. gada 12. jūnijā *EEB*, *Pesticides Action Network Europe* un *Naturskyddföreningen* aicināja Eiropas Vides ministrus un Komisiju neiekļaut parakvātu Direktīvas 91/414 I pielikumā. Turklāt 2003. gada 25. septembrī *EFFAT* tādu pašu aicinājumu iesniedza arī Eiropas institūciju dalībniekiem.

Apstrīdētais akts

20 2003. gada 1. decembrī Komisija pieņēma Direktīvu 2003/112/EK, ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK, kurā iekļauj aktīvo vielu parakvātu (OV L 321, 32. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais akts").

21 No Apstrīdētā akta pielikuma 1. panta izriet, ka parakvāts tika iekļauts Direktīvas 91/414 I pielikumā. Turklāt no Apstrīdētā akta pielikuma izriet, ka parakvātu atļauts lietot tikai kā herbicīdu un ka ir aizliegti daži mēslošanas veidi ar līdzekļiem, kas satur šo vielu.

22 Apstrīdētā akta 2. pants paredz, ka vēlākais līdz 2005. gada 30. aprīlim dalībvalstis pieņem un publicē normatīvos un administratīvos aktus, kas vajadzīgi šī akta prasību ievērošanai. Dalībvalstis par to tūlīt informē Komisiju un šos noteikumus piemēro no 2005. gada 1. maija.

23 Apstrīdētā akta 3. pants uzliek pienākumu dalībvalstīm pārskatīt atļauju par katru augu aizsardzības līdzekli, kurā ir parakvāts, lai nodrošinātu, ka ir ievēroti Direktīvas 91/414/EEK I pielikuma noteikumi attiecībā uz šīm aktīvajām vielām.

24 Saskaņā ar Apstrīdētā akta 4. panta pirmo daļu dalībvalstis nodrošina, ka atļaujas turētāji vēlākais līdz 2008. gada 31. martam sniedz pārskatu par kaitīguma samazināšanas pasākumiem saskaņā ar pārvaldības programmu un par parakvātu saturošu augu aizsardzības līdzekļu sastāva uzlabojumiem. Šis noteikums paredz arī to, ka dalībvalstis šo informāciju nekavējoties sniedz Komisijai. Apstrīdētā akta 4. panta otrā daļa nosaka, ka Komisija iesniedz Pastāvīgajai pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejai ziņojumu par šīs direktīvas piemērošanu, norādot, vai joprojām tiek ievēroti nosacījumi par iekļaušanu I pielikumā, un tā var ierosināt izdarīt grozījumus, arī izņemšanu no I pielikuma, kurus tā uzskata par vajadzīgiem šīs direktīvas prasību ievērošanai.

25 Apstrīdētā akta 5. pants norāda, ka šī direktīva stājas spēkā 2004. gada 1. novembrī.

26 Visbeidzot, Apstrīdētā akta 6. pants norāda, ka tas ir adresēts dalībvalstīm.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

27 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 27. februārī, prasītāji cēla šo prasību.

28 Ar atsevišķu dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 18. maijā, atbildētāja cēla iebildi par nepieņemamību saskaņā ar Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. pantu. Prasītāji savus apsvērumus par šo iebildi iesniedza 2004. gada 30. jūlijā.

29 Ar dokumentu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 9. jūnijā, *Syngenta Ltd* lūdza atļaut iestāties lietā, lai atbalstītu atbildētāju. Ar 2004. gada 14. oktobra rīkojumu Pirmās instances tiesas otrās palātas priekšsēdētājs atļāva iestāties lietā. Lietas dalībnieks, kas iestājies lietā, neiesniedza savu procesuālo rakstu noteiktajā termiņā.

30 Prasītāju prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto lēmumu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

31 Atbildētājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— noraidīt prasību kā nepieņemamu;

— piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

32 Atbilstoši Pirmās instances tiesas Reglamenta 114. panta 1. punktam, ja viens lietas dalībnieks to pieprasa, Pirmās instances tiesa var lemt par pieņemamību, nelemjot par lietas būtību. Saskaņā ar šī panta 3. punktu pārējā procesa daļa notiek mutvārdos, ja vien Pirmās instances tiesa nelemj citādi. Šajā gadījumā Pirmās instances tiesa uzskata, ka lietas materiāli sniedz visu nepieciešamo informāciju un ka nav jāsāk mutvārdu process.

Par iebildi par nepieņemamību, kas izriet no Apstrīdētā akta veida

33 Komisija atzīmē, ka EKL 230. panta ceturtā daļa nemin iespēju fiziskai vai juridiskai personai apstrīdēt direktīvu. Tā rezultātā, aicinot Pirmās instances tiesu atcelt Apstrīdēto aktu, prasītāji lūdz Kopienu tiesai neievērot EKL 230. panta ceturtās daļas precīzu tekstu. Jebkurā gadījumā prasība pret Apstrīdēto aktu ir nepieņemama, ņemot vērā direktīvu normatīvo veidu.

34 Šajā sakarā Pirmās instances tiesa konstatē, ka pretēji tam, ko apgalvo Komisija, tikai fakts, ka EKL 230. panta ceturtajā daļā nav skaidri aplūkota pieņemamība privātpersonu celtajai prasībai atcelt direktīvu, nav pietiekams, lai šādu prasību atzītu par nepieņemamu (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 6. maija rīkojumu lietā T-321/02 *Vannieuwenhuyze-Morin*/Parlaments un Padome, *Recueil*, II-1997. lpp., 21. punkts un tajā minētā judikatūra). Kopienu iestādes tikai ar attiecīgā akta veida izvēli nevar liegt tiesisko aizsardzību, ko šī Līguma norma paredz privātpersonām (skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 14. janvāra rīkojumu lietā T-84/01 *Association contre l'heure d'été*/Parlaments un Padome, *Recueil*, II-99. lpp., 23. punkts un tajā minētā judikatūra).

35 Tāpat Komisija nepamatoti apgalvo, ka Apstrīdētā akta normatīvais veids iestājas pret to, ka privātpersonas var celt prasību par šā akta atcelšanu. No judikatūras izriet, ka atsevišķos gadījumos pat tad, ja normatīvs tiesību akts ir vispārīgi piemērojams lielākai daļai uzņēmēju, dažus no tiem tas var skart tieši un individuāli (Tiesas 1991. gada 16. maija spriedums lietā C-358/89 *Extramet Industrie*/Padome, *Recueil*, I-2501. lpp., 13. punkts; Tiesas 1994. gada 18. maija spriedums lietā C-309/89 *Codorniu*/Padome, *Recueil*, I-1853. lpp., 19. punkts; Tiesas 2001. gada 22. novembra spriedums lietā C-451/98 *Antillean Rice Mills*/Padome, *Recueil*, I-8949. lpp., 46. punkts, un Pirmās instances tiesas 2001. gada 6. decembra spriedums lietā T-43/98 *Emesa Sugar*/Padome, *Recueil*, II-3519. lpp., 47. punkts).

36 Šādos apstākļos iebilde par nepieņemamību, kas izriet no Apstrīdētā akta veida, ir jānoraida.

Par iebildi par nepieņemamību, kas izriet no tā, ka prasītājiem nav tiesību celt prasību

Lietas dalībnieku argumenti

37 Komisija apstrīd to, ka prasītājus Apstrīdētais akts skar tieši un individuāli. Par jautājumu, vai prasītājus Apstrīdētais akts skar individuāli, tā apgalvo, ka fizisku vai juridisku personu normatīvais akts var skart individuāli tikai tad, ja šis akts to skar to noteiktu un tai raksturīgu īpašību dēļ vai kādas to raksturojošas faktiskas situācijas, salīdzinot ar visām pārējām personām, dēļ, kas tādēļ to individualizē tāpat kā tos, kuriem lēmums ir adresēts (skat. Tiesas 2004. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-263/02 P Komisija/*Jégo-Quéré*, *Recueil*, I-3425. lpp., 45. punkts un tajā minētā judikatūra). Taču šajā gadījumā tas tā nav.

38 Prasītāji apgalvo, ka Apstrīdētais akts tos skar tieši un individuāli.

39 Par nosacījumu attiecībā uz individuālu skaršanu, pirmkārt, prasītāji apgalvo, ka tos Apstrīdētais akts skar īpaši tādēļ, ka katra prasītāja darbība ir aizstāvēt augstākas intereses, kas šajā gadījumā ir "liktas uz spēles", proti, vides un sabiedrības veselības aizsardzība. Tādējādi *EEB*, *Natuur en Milieu* un *Naturskyddföreningen* aktīvi darbojoties vides aizsardzībā un dabas saglabāšanā, tai skaitā savvaļas dzīves saglabāšanā Direktīvas 92/43 ietvaros. Savukārt *IUF* un *EFFAT* aktīvi darbojoties darba ņēmēju, tai skaitā lauksaimniecības nozares darba ņēmēju, interešu

aizsardzībā, ieskaitot viņu veselību. Apstrīdētais akts īpaši skarot šīs intereses, jo pārkāpjot Kopienu tiesības, izraisot "pasliktināšanos" minēto interešu aizsardzības jomā. Tie piebilst, ka Apstrīdētais akts īpaši skar *Naturskyddföreningen*, kuras īpašuma tiesības šajā gadījumā ir "liktas uz spēles".

40 Otrkārt, tie apgalvo, ka *EEB* un *EFFAT* ir īpašs konsultanta statuss Komisijā un citās Eiropas iestādēs to attiecīgajās kompetences jomās, ka *Natuur en Milieu*, *Naturskyddföreningen* un *IUF* ir līdzvērtīgs statuss valsts un starpvalstu iestādēs un ka saskaņā ar to statūtos norādīto mērķi daži prasītāji īpaši lūdza Komisiju neiekļaut parakvātu Direktīvas 91/414 I pielikumā.

41 Treškārt, tie būtībā uzskata, ka Nīderlandes tiesu sistēmā *Natuur en Milieu* tiek uzskatīts par fondu, ko tieši un individuāli skar tādu tiesību normu pārkāpumi, kas aizsargā vides un savvaļas faunas intereses, un ka tāda pati situācija ir ar *Naturskyddföreningen* Zviedrijā.

42 Ceturtkārt, prasītāji apgalvo, ka prasības pieņemamību nosaka prasība par efektīvu tiesisko aizsardzību, par pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas projekta par Orhūsas [*Århus*] konvencijas par piekļuvi informācijai, sabiedrības piedalīšanos un piekļuvi tiesu sistēmai vides jomā piemērošanas noteikumi Eiropas Kopienas iestādēm un orgāniem (COM/2003/0622 galīgā redakcija, turpmāk tekstā — "Orhūsas regulas projekts").

43 Vispirms — par nepieciešamību nodrošināt prasītājiem efektīvu tiesisko aizsardzību, prasītāji apgalvo, ka Apstrīdētā akta atcelšana atbrīvotu no liela daudzuma sarežģītu, garu un dārgu atļauju iegūšanas procedūru uzsākšanas dažādās dalībvalstīs. Saskaņā ar prasītāju viedokli, ja viņiem būtu jāvēršas valsts tiesā, tiem būtu pienākums identificēt atļaujas visās dalībvalstīs, apgūt tās valsts tiesību sistēmu, kurā iesniegta prasība par atļaujas izsniegšanu laišanai tirgū un uzsākt tiesvedību kompetentajās valstu tiesās. Ņemot vērā atļauju savstarpējo atzīšanas principu, kāds paredzēts Direktīvas 91/414 10. pantā, prasītājiem, kas vēlas iestāties pret tādu līdzekļu laišanu tirgū, kas satur parakvātu, būtu jāiestājas visās tiesvedībās, kas uzsāktas valstu tiesās. Visbeidzot, tie apgalvo, ka pretēji Komisijas viedoklim šeit nav runa tikai par ērtību, jo ir praktiski neiespējams, ka valsts tiesa lemj par Apstrīdētā akta spēkā esamību. No tā izrietot, ka, ņemot vērā prasītājiem pieejamos tiesību aizsardzības līdzekļus, saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk tekstā — "ECTK") 6. un 13. pantu, kas piemērojams Pirmās instances tiesā saskaņā ar LES 6. panta 2. punktu, prasītājiem esot pamats celt šo prasību Pirmās instances tiesā.

44 Turpinājumā — par pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu, prasītāji uzskata, ka prasība pret Apstrīdēto aktu, ko ceļ parakvāta ražotāji, piemēram, *Syngenta*, tiktu paziņota par pieņemamu, pamatojoties uz EKL 230. panta ceturto daļu, kā tas izrietot no Pirmās instances tiesas 2001. gada 24. janvāra rīkojuma apvienotajās lietās T-112/00 un T-122/00 *Iberotam* u.c./Komisija (*Recueil*, II-97. lpp., 79. punkts). Pušu procesuālo tiesību vienlīdzības princips, kas nostiprināts ECTK 6., 13. un 14. pantā, prasa, lai lietas dalībniekiem, kuru Komisijas pieņemtais lēmums skar atšķirīgi, būtu pieejami līdzvērtīgi tiesību aizsardzības līdzekļi. Šajā sakarā tie piebilst, ka šai lietai nav atbilstošs Tiesas 1969. gada 10. decembra spriedums apvienotajās lietās 10/68 un 18/68 *Eridania* u.c./Komisija (*Recueil*, 459. lpp.), saskaņā ar kuru fiziskas personas tiesības celt prasību nevar izrietēt tikai no fakta, ka viņas ir apstrīdētā dokumenta adresātu konkurenti, jo šis spriedums atsaucas uz konkurenci, kas šajā gadījumā nepastāv.

45 Visbeidzot, prasītāji apgalvo, ka prasība ir pieņemama, ņemot vērā Orhūsas regulas projekta tiesību pamata izklāstu. Šajā tiesību pamata izklāstā Komisija esot uzskatījusi, ka nav nepieciešams grozīt EKL 230. pantu, lai Eiropas vides aizsardzības organizācijām, kuras atbilst šajā projektā noteiktiem objektīviem kritērijiem, piešķirtu tiesības celt prasību. Prasītāji atbilstot šim kritērijam, kas, ja pievienojas Komisijas viedoklim, ir pietiekams, lai tiem atzītu tiesības celt prasību par Apstrīdētā akta atcelšanu.

Pirmās instances tiesas vērtējums

46 Saskaņā ar EKL 230. panta ceturto daļu "[j]ebkura fiziska vai juridiska persona [..] var griezties Tiesā par lēmumu, kas adresēts šai personai, vai par lēmumu, kas — kaut arī regulas vai lēmuma formā adresēts citai personai — tomēr šo personu skar tieši un individuāli".

47 Izskatāmajā lietā no Apstrīdētā akta 6. panta izriet, ka vienīgie šī akta adresāti ir dalībvalstis. Tātad prasītājiem ir jāpierāda, ka šis akts, kura adresāti tie nav, tos skar individuāli.

48 Šajā sakarā no judikatūras izriet, ka prasītāji, kas, kā tas ir šajā gadījumā, nav lēmuma adresāti, var uzskatīt, ka ir skarti individuāli, tikai tad, ja šis lēmums tos skar to noteiktu un tiem raksturīgu īpašību dēļ vai kādas tos raksturojošas faktiskas situācijas, salīdzinot ar visām pārējām personām, dēļ, kas tādēļ tos individualizē

tāpat kā tos, kuriem lēmums ir adresēts (skat. Tiesas 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, *Recueil*, I-6677. lpp., 36. punkts un tajā minētā judikatūra).

49 Tātad šajā gadījumā ir jāpārbauda, vai uz prasītājiem attiecas Apstrīdētais akts prasītāju raksturīgu īpašību dēļ vai kādas faktiskas situācijas dēļ, kura, ņemot vērā šo aktu, tos raksturo, salīdzinot ar visām pārējām personām.

50 Lai pierādītu, ka Apstrīdētais akts skar prasītājus individuāli, pirmkārt, tie norāda, ka tos šis akts īpaši skar būtiskas pasliktināšanās dēļ, ko tas nodara vides aizsardzībai un darba ņēmēju veselības aizsardzībai, kas izpaužas kā prasītāju interešu aizsardzības pasliktināšanās. Turklāt *Naturskyddföreningen* tiekot skarta īpaši kaitējuma dēļ, ko Apstrīdētais akts nodarīja attiecībā uz tās īpašuma tiesībām.

51 Vispirms ir jāatzīmē, ka prasītāji nav precizējuši nedz kādā veidā Apstrīdētais akts rada pasliktināšanos vides aizsardzības jomā un darba ņēmēju veselības aizsardzības jomā, nedz snieguši konkrētus faktus, lai pierādītu apgalvoto *Naturskyddföreningen* īpašuma tiesību aizskārumu.

52 Turpinājumā ir jāatzīmē, ka šajā gadījumā Apstrīdētā akta sekas būtībā ir grozīt Direktīvas 91/414 I pielikumu, tajā iekļaujot aktīvo vielu parakvātu, un precizēt tā kā

aktīvās vielas lietošanas nosacījumus (1. pants); uzdot dalībvalstīm, no vienas puses, pārskatīt atļauju par katru augu aizsardzības līdzekli, kurā ir parakvāts, un, no otras puses, veikt pārvērtēšanu par katru atļauto augu aizsardzības līdzekli, kurā ir parakvāts (3. pants); uzdot dalībvalstīm nodrošināt, ka atļaujas turētāji vēlākais līdz 2008. gada 31. martam sniedz pārskatu par kaitīguma samazināšanas pasākumiem saskaņā ar pārvaldības programmu un par parakvātu saturošu augu aizsardzības līdzekļu sastāva uzlabojumiem (4. panta pirmā daļa) un uzdot Komisijai iesniegt Pastāvīgajai pārtikas aprites un dzīvnieku veselības komitejai ziņojumu par Apstrīdētā akta piemērošanu, norādot, vai joprojām tiek ievēroti nosacījumi par iekļaušanu Direktīvas 91/414 I pielikumā, un tā var ierosināt izdarīt grozījumus, arī izņemšanu no šī pielikuma, kurus tā uzskata par vajadzīgiem (4. panta otrā daļa).

53 Neatkarīgi no jautājuma, kurš vai kuri no šiem noteikumiem atbilstoši prasītāju viedoklim nopietni skar to aizsargātās intereses, kas izpaužas kā to interešu aizsardzības pasliktināšanās un kā viena prasītāja īpašuma tiesību nopietns aizskārums, ir jākonstatē, ka šie noteikumi prasītājus skar to objektīvajā statusā, kas darbojas kā vides aizsardzības un darba ņēmēju veselības aizsardzības biedrības vai kā īpašnieki un šis aizskārums ir tāds pats kā jebkurai citai personai, kas ir līdzīgā situācijā.

54 Kā izriet no judikatūras, ar šādu statusu nepietiek, lai pierādītu, ka Apstrīdētais akts prasītājus skar individuāli (šajā sakarā skat. Tiesas 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-321/95 P *Greenpeace* u.c./Komisija, *Recueil*, I-1651. lpp., 28. punkts, un Pirmās instances tiesas 2003. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā T-154/02 *Villiger Söhne*/Padome, *Recueil*, II-1921. lpp., 47. punkts un tajā minētā judikatūra).

55 No iepriekš minētā izriet, ka Apstrīdētajā aktā apgalvotās negatīvās sekas uz prasītāju interesēm un uz īpašuma tiesībām neļauj pierādīt to, ka tos Apstrīdētais akts skar individuāli.

56 Otrkārt, prasītāji apgalvo, ka *EEB* un *EFFAT* ir speciālā konsultanta statuss Kopienu iestādēs, ka *Natuur en Milieu*, *Naturskyddföreningen* un *IUF* ir līdzvērtīgs statuss valsts vai starpvalstu iestādēs un ka saskaņā ar to statūtos norādīto mērķi daži prasītāji īpaši lūdza Komisiju neiekļaut parakvātu Direktīvas 91/414 I pielikumā.

57 Šajā sakarā ir vispirms jāatgādina — fakts, ka persona tā vai citādi ir piedalījusies procesā, kura rezultātā tika pieņemts Kopienu tiesību akts, individualizē šo personu attiecībā uz konkrēto aktu tikai tad, ja piemērojamais Kopienu tiesiskais regulējums paredz šai personai noteiktas procesuālas garantijas (skat. Pirmās instances tiesas 2002. gada 29. aprīļa rīkojumu lietā T-339/00 *Bactria*/Komisija, *Recueil*, II-2287. lpp., 51. punkts un tajā minētā judikatūra). Šajā gadījumā Kopienu tiesiskais regulējums, kas piemērojams Apstrīdētā akta pieņemšanas procedūrai, neparedz procesuālās garantijas prasītājiem, nedz arī jebkādu Kopienu konsultatīvo orgānu, valsts vai starpvalstu iestāžu piedalīšanos, par kurām prasītāji apgalvo, ka tajās darbojas. Tādējādi nedz fakts, ka prasītāji aicināja Kopienu iestādes neiekļaut parakvātu Direktīvas 91/414 I pielikumā, nedz prasītāju apgalvotā darbība konsultatīvajos orgānos neļauj uzskatīt, ka Apstrīdētais akts tos skar individuāli.

58 Treškārt, par argumentu, saskaņā ar kuru Nīderlandes un Zviedrijas tiesību akti atzīst, ka prasītājus tieši un individuāli skar lēmumi, kas nelabvēlīgi ietekmē

intereses, ko tie aizstāv, ir jāatzīmē, ka tiesībām celt prasību, kas atzītas šiem prasītājiem dažu dalībvalstu tiesību sistēmās, nav nozīmes, novērtējot to tiesības celt prasību par Kopienu tiesību akta atcelšanu saskaņā ar EKL 230. panta ceturto daļu (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1995. gada 9. augusta rīkojumu lietā T-585/93 *Greenpeace* u.c./Komisija, *Recueil*, II-2205. lpp., 51. punkts).

59 No iepriekš minētā izriet, ka Kopienu tiesību pašreizējā nostāja neparedz tiesības celt grupu prasības Kopienu tiesā, kā to šajā gadījumā iesaka prasītāji.

60 Ceturtkārt, prasītāji apgalvo, ka efektīva tiesiskā aizsardzība, kas nostiprināta ECTK 6. un 13. pantā un kas piemērojama Kopienu iestādēm saskaņā ar LES 6. panta 2. punktu, prasa, lai šīs prasības tiktu uzskatītas par pieņemamām ar pamatojumu, ka, no vienas puses, valsts tiesā celtās prasības ir garas, sarežģītas un dārgas un, no otras puses, šīs tiesas nevar lemt par jautājumiem, kas izvirzīti šīs prasības ietvaros.

61 Šajā sakarā Tiesa ir nospriedusi, ka tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību iekļaujas vispārējos tiesību principos, kas izriet no dalībvalstu kopīgām konstitucionālām tradīcijām, un ka šīs tiesības tik tiešām nostiprina arī ECTK 6. un 13. pants (iepriekš 48. punktā minētais spriedums lietā *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, 38. un 39. punkts).

62 Šajā pašā spriedumā Tiesa arī norādīja, ka EK līgums, no vienas puses, 230. un 241. pantā un, no otras puses, 234. pantā iedibina pilnīgu tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru sistēmu, kuras mērķis ir nodrošināt kontroli pār iestāžu aktu likumību, uzticot šo funkciju Kopienu tiesai. Šajā sistēmā fiziskas vai juridiskas personas, kuras EKL 230. panta ceturtajā daļā minēto pieņemamības nosacījumu dēļ nevar tieši apstrīdēt vispārīgi piemērojamus Kopienu tiesību aktus, atkarībā no gadījuma var atbilstoši EKL 241. pantam atsaukties uz šādu aktu nelikumību gan Kopienu tiesā, gan valsts tiesās un pieprasīt, lai valsts tiesas, kas pašas nav kompetentas atzīt minēto aktu nelikumību, šajā sakarā uzdod Tiesai prejudiciālus jautājumus (iepriekš 48. punktā minētais spriedums lietā *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, 40. punkts).

63 Visbeidzot — no Tiesas judikatūras izriet, ka prasības par tiesību akta atcelšanu pieņemamība Kopienu tiesā nav atkarīga no tā, vai pastāv tiesību aizsardzības līdzekļi valsts tiesā, atļaujot izskatīt tiesību akta, kuram prasīta atcelšana, spēkā esamību (šajā sakarā skat. iepriekš 48. punktā minēto spriedumu lietā *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome, 46. punkts).

64 No tā izriet, ka Tiesas iedibinātajā judikatūras koncepcijā nepietiek tikai ar prasītāju izvirzīto argumentu, kas izriet no efektīvas tiesiskās aizsardzības neesamības, lai pamatotu prasības pieņemamību.

65 Piektkārt, prasītāji apgalvo, ka prasība ir jāpaziņo par pieņemamu, piemērojot pušu procesuālo tiesību vienlīdzības principu. Šajā sakarā pietiek atzīmēt, ka no judikatūras izriet, ka nepietiek tikai ar apstākli, ka tiesību akts rada sekas prasītājam pretēji sekām, ko tas rada attiecībā uz personu, kurai ir tiesības celt prasību par šī

tiesību akta atcelšanu, lai piešķirtu šim prasītājam tiesības celt prasību (šajā sakarā skat. iepriekš 44. punktā minēto spriedumu lietā *Eridania* u.c./Komisija, 7. punkts, un Tiesas 2000. gada 23. maija spriedumu lietā C-106/98 P *Comité d'entreprise de la société française de production* u.c./Komisija, *Recueil*, I-3649. lpp., 41. punkts). Šādos apstākļos, pat ja pieņemtu, kā to apgalvo prasītāji, ka personai, kas iestājusies lietā, būtu tiesības celt prasību par Apstrīdētā akta atcelšanu, šis vienīgais apstāklis nepierāda, ka prasītāji apmierina prasību par to, ka tos individuāli skar Apstrīdētais akts un tos neatbrīvo no pienākuma pierādīt, ka tie izpilda šo prasību.

66 Visbeidzot, sestkārt, prasītāji uzskata, ka to tiesības celt prasību, no vienas puses, izriet no tā, ka Orhūsas regulas projekta tiesību pamata izklāstā Komisija norāda, ka Eiropas vides aizsardzības biedrībām, kas atbilst noteiktiem objektīviem kritērijiem, ir tiesības celt prasību atbilstoši EKL 230. panta ceturtajai daļai, un, no otras puses, izriet no tā, ka šajā gadījumā prasītāji atbilst minētajiem objektīvajiem kritērijiem.

67 Šajā sakarā vispirms ir jāatzīmē, ka tiesību aktu hierarhijas princips (skat. it īpaši Tiesas 1992. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-240/90 Vācija/Komisija, *Recueil*, I-5383. lpp., 42. punkts) iestājas pret to, ka atvasināto tiesību akts dod fiziskām personām tiesības celt prasību, kas neatbilst EKL 230. panta ceturtās daļas prasībām. *A fortiori* šāda situācija ir arī ar tiesību pamata izklāstu atvasināto tiesību akta projektā.

68 Tādējādi tiesību pamata izklāsts, uz kuru atsaucas prasītāji, neatbrīvo tos no pienākuma pierādīt, ka Apstrīdētais akts prasītājus skar individuāli. Turklāt, pat ja pieņemtu, ka prasītājiem būtu nepieciešamais tatuss Orhūsas regulas projekta

izpratnē, ir jākonstatē, ka tie neizvirza nevienu pierādījumu tam, ka šā statusa dēļ Apstrīdētais akts tos skar individuāli.

69 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, ir jāsecina, ka Apstrīdētais akts prasītājus individuāli neskar. Līdz ar to prasība ir jāatzīst par nepieņemamu, neizvērtējot, vai prasītājus šis akts skar tieši.

Par tiesāšanās izdevumiem

70 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājiem spriedums nav labvēlīgs, tiem jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

71 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta trešajai daļai Pirmās instances tiesa var nolemt, ka personai, kas iestājusies lietā, savi tiesāšanās izdevumi jāsedz pašai. Šajā gadījumā persona, kas iestājusies lietā Komisijas prasījumu atbalstam, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (otrā palāta)

nospriež:

1) **prasību noraidīt kā nepieņemamu;**

2) **prasītāji sedz savus, kā arī atlīdzina Komisijas tiesāšanās izdevumus;**

3) **persona, kas iestājusies lietā, sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

Luksemburgā 2005. gada 28. novembrī.

Sekretārs

E. Coulon

Priekšsēdētājs

J. Pirrung